

VANHAT HAUTAUSMAAT KARJALASSA

ARVOT, HOITO, SOPIMUKSET, KYSELY

KARJALAN VANHAT HAUTAUSMAAT - seminaari

Karjalan Liitto 16.3.2019.

Arkkitehti Raija Seppänen

SAFA MARK YKS

raijamars@gmail.com

KARJALAN SUOMALAISET SIVIILI- ja SOTILASHAUTAUSMAAT

- Karjalan Liitto, kysely: hautauskäytössä v. 1939 yht.206 hautausmaata
- Seurakuntien sotilashautausmaat n. 60 (haudattuja 7600-7700)
- Kenttähautausmaat 7
- Sotilas- ja siviilihautausmaita v. 1944 oli yht. n. 300?
- Hautausmaat olivat pääosin luterilaisten seurakuntien käytössä

Raija Seppänen

ARVOT

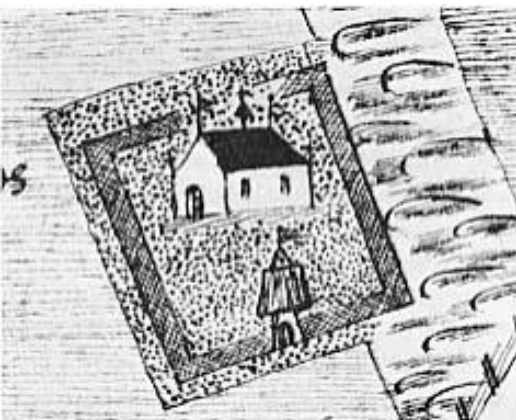
MIKSI HAUTAUSMAIDEN HOITO JA SUOJELU ON TÄRKEÄÄ?

Karjalan Liitolla on kolme toiminta-aluetta:

- kulttuuri, historia ja karjalaiset juuret

Karjalaisten asuttamilla alueilla on hautausmailla keskeinen asema:

- Hautausmaat olleet osa suomalaista kulttuuria vuosisatojen ajan
- Hautausmaat ovat osa historiaamme ja niillä nähtävissä historiamme vaihteita
- Hautausmailla ovat meidän omat juuremme

Raija Seppänen

TIETOA SUUNNITELMAN JA HOITOTYÖN POHJAKSI

Tiedon keräys ja inventointi

- historia
- nykytilan selvitykset, myös toimintaympäristö

Dokumentointi

- aineiston kerääminen ja nimeäminen
- tallennus ja arkistointi (digi!)

Arvojen tunnistaminen

- asiantuntijat ja oma väki
- perusteet ja kriteerit

Suunnitelma

Tavoitteet

- pitkäjänteisyys
- tätä tehdään meille ja tuleville polville !

HAUTAUSMAAN HOITO, TOTEUTTAMINEN, SEURANTA

Hoidon pohjana kokonaissuunnitelma

Hoidon suunnittelu, esim. kerralliset toimet, toistuvat /jokavuotiset toimet

- historiallinen erityiskohde
- kiinteät kohteet, rakenteet, rakennelmat, eri kasvillisuusalueet
- sekin, mikä ei ole näkyvissä
- asiantuntijat avuksi

Rakenteet, kohteet ja alueet

- kiireellisyys, toistuvuus, menetelmät

Toteuttamisen järjestelyt

- työnjako – ammattilaisia ja harrastajia
- henkiset, fyysiset ja taloudelliset resurssit
- ajoitus

Seuranta ja tiedon siirto

- ”välitarkastukset”, pitkäjänteisyys

Hautausmaa on suojelukohde ja muistopuisto

Talkooväen ohjaus, taidot, työn jatkuvuus

ÄLÄ TUHOA - ÄLÄ "YLIHOIDA"

Raija Seppänen

HAUTAUSMAASOPIMUS

Vanhoilla suomalaisilla hautausmailla ei virallista asemaa Venäjällä

- niitä ei ole rekisteröity ("kaavoitettu") mihinkään käyttöön
- ne eivät ole hautausmaita myöskään venäläisille
- Paikallishallinnon kanssa tehty hoitosopimus on "hyvän tahdon ele", mutta sillä ei ole juridista pohjaa
- Sopimus on parempi kuin ei mitään
- Suosittelaa tehtäväksi ja pidettäväksi ajan tasalla!
- Siviilihautausmaan sopimuksen tavoitteita :
 - varmistaa alueen hoitaminen
 - varmistaa alueen koskemattomuus
 - saada suojelu- ja kulttuurimuistomerkki-status
 - (hautausmaa-merkintä aktivoisi päällehautausta)

Sopimusmalli: KL toimenpideohjelma

- ALOITE, SISÄLTÖ, ASIAKIRJAT, AJANTASAISUUS- > SUOMALAISTEN ALOITE!
- HYVÄT SUHTEET PAIKALLISHALLINTOON EDISTÄVÄT ALUEIDEN SÄILYMISTÄ

KURKIJOEN HAUTAUSMAIDEN SUOJELUPÄÄTÖKSET

- Karjalan Tasavallan kulttuuriministeriön päätös
- Hautausmaat on merkitty Venäjän Federaation kansallisten kulttuurimuistomerkkien luetteloon ja niillä on vastaava suojelustatus
- Prosessi kesti noin 2 vuotta.
- Tämä on ensimmäinen? Karjalan tasavallan alueella tehty (nykyisen lainsäädännön aikana).

SOTILASHAUTAUSMAAN SOPIMUS

Venäjän ja Suomen valtioiden välinen
valtiosopimus alueiden suojelusta

1) merkitään alue maastoon ja tehdään ensin paikallinen sopimus

Tavoitteena

2) rekisteröidä alue ("kaavoittaa" valtiosopimuksen suojelluksi alueeksi)

Toimijat ovat Svmvy ja Vojenne Memorialy

Prosessi on hidas

Valtiosopimus

- <https://www.finlex.fi/fi/sopimukset/sopsteksti/1992/19920095>

HAUTAUSMAAN HOITOA

- Kulttuuriperintö-
- monen alan asiantuntijuutta
- Tietopohja toimenpiteiden taustaksi
 - tavoitteena joka seurassa kerätä tausta-aineisto
- Arvot
- Dokumentoi- mitä on ollut, mitä on jäljellä
- Hoidon suunnittelu
- Tavoitteet, toimenpiteet ja aikataulu
- Talkooväen taidot ja työn jatkuvuus
- ÄLÄ TUHOA JA "YLIHOIDA"

KYSELYJÄ, KARTOITUKSIA, TOIMENPIDEOHJELMA

- Karjalan Liitto v. 1996
 - *Tiedonkeräys ja kirja 1999 Karjalan kirkkokummut*
- Sotavainajien muiston vaalimisyhdistys ym
 - *Kartoitus sotilashautausmaista 1998*
- Karjalan Liitto ja Viipuri-keskus, kartoitus 2003-2004:
 - *Luterilaiset ja suomalaiset hautausmaat*
- Karjalan liitto
 - *kysely v. 2009*
- Karjalan Liitto, laajapohjainen työryhmä 2008-2010
 - *toimenpideohjelma: Vanhat hautausmaat Karjalan tasavallassa ja Leningradin oblastissa*
- Karjalan Liitto, työryhmä (käynnissä)
 - *2019 kyselyt ja kartoitukset, sähköisen tietokannan luominen, muut tavoitteet*

HAUTAUSMAAKYSELYSTÄ /1

- **TAVOITE SÄHKÖINEN VASTAUS JA SÄHKÖINEN ARKISTOINTI**
- SEURANNAN JA TÄYDENNYSTEN HELPOTTUMINEN

Kyselykaavakkeen tietoja, esimerkkejä

- Pitäjäseuran tiedot
- Vastaajan tiedot
- Suomen ajan pitäjä, seurakunta, sijainti
- Nykyinen sijainti, hallintoalue
- Hautausmaan tiedot
- Sotilashautausmaa / Siviilihautausmaa / tiedot
- Pinta-ala, perustamisaika ym perustiedot
- Kartta- ja paikkatietoaineisto
- Alueen yleiskuvaus
- Hautakartta, muut kartat
- Rakennukset, rakennelmat, rakenteet, muistomerkit /suunnittelu, rakennusaika
- Kartat, valokuvat

HAUTAUSMAAKYSELYSTÄ / 2

- Alueen hoito
 - Suunnitelma
 - Hoidon käytännön järjestelyt
 - Vastuutahot
 - Resurssit, jatkuvuus, toimivuus
-
- Yhteistyö venäläisten kanssa
 - Sopimukset
 - Tulevaisuuden näkymät
-
- Kehittämis ehdotuksia
 - Muuta
 - Liitteet
-
- Neuvonta

KYSELY HERÄTTÄÄ KYSYMYKSIÄ

- Mistä tietoa voi löytyä?
- Mitä aineistoa seuran arkistoissa? kansallisissa arkistoissa?
- Yksityishenkilöt, -arkistot, kuvat..
- Kerätään monesta paikasta .. tallennetaan löytyvä
- Missä muodossa – miten tallennan ja lähetän?
- Mikä on tärkeää?
- Miten organisoidaan?
- Missä tehdään?
- Kuka tekee?
- Kuka maksaa?
- Kuka neuvoo?

